

Washington State

Nedanstående frågor och svar var skrivet av SWEA Seattle Chapter

Generell Beskriving

Yta: (jämför med Sveriges, ex vis 2/3 av Sverige, lika sort som Öland etc.)	Washington är ca 15-16ggr större än Skåne. 172.262km ² eller 66.511Sq för att vara exakt.
Geografi (typografi och klimat)	Här finns både berg och slättland. Havet finns ju där också. Man skulle väl kunna säga att vi har all sorts typografi här, utom kanske öken. Klimatet är mildt. Vi har ungefär samma breddgrad som Frankrike. Medeltemperatur i Juli är 24°C.
Större städer med invånarantal	Seattle innerstad har ca 563.000 invånare, medans Seattle med omnejd har ca 3,5 miljoner invånare. Washington State har ca 5,8 miljoner invånare.
Transportsystem (vägnät, flyg, tåg, buss, båt)	Stora bra motorvägar. Internationell flygplats (SAS flyger direkt från Köpenhamn). Bussförbindelser finns och även båtfärjor som går mellan öarna och fastlandet.

II. Social organisation

Befolkning, Antal, Grupper	Väldigt mixad etnisk population. Mest caucation, men det finns både indianer, asiater och indier.
Generella kommentarer om staten, konservativ? liberal?	
Guvernören, borgmästare	Borgmästare i Seattle heter Greg Nickels och Guvernör är demokraten Christine Gregoire.
Dödsstraff?	Ja. Sedan 1996 är det med giftinjektioner, om inte den dömde vill bli hängd.
Spritlagar, "dry towns"?	Man kan köpa vin och öl i mataffärerna men sprit måste man köpa i speciella affärer, typ Systembolaget. De har dock öppet sent på kvällarna och även på helger.
Familjestruktur (sambo-ende? accepterande av homosexuella, legala aborter?)	Sambo-ende är ganska vanligt. Homosexuella kan inte ingå äktenskap. Aborter är legala, men det finns grupper som demonstrerar mot aborter.
Familjeroller (manligt och kvinnligt)	Det vanligaste är att båda jobbar innan man får barn, sen är ofta mamman hemma. När barnen är stora nog att börja kindergarten går många mammor tillbaka till jobbet.
Sociala klasser	
Social välfärd, kyrkans inflytande?	Den sociala välfärden är det väl lite si och så med. Det finns områden med väldigt välbeställda invånare och sen finns det grupper som lever på donationer. Kyrkan är väldigt viktig för många. Kyrkan hjälper också till väldigt mycket och gör mycket för de som råkar illa ut ekonomiskt eller på annat sätt. Kyrkan är för många det skyddsnet som Svenska Staten är i Sverige.

Ekonomi

Skattesystem (statlig skatt? moms %?)	I Washington state har vi ingen inkomstskatt eller state tax, bara den federala skatten och "moms". Procentsatsen varierar från city till city (jmf kommun).
Genomsnittslön för en högstadielärare?	\$50390/år i Seattles skoldistrikt, \$47974 i Spokane (östra WA)
.. för en sjuksköterska?	\$50000 – 60000/år beroende på tjänst.
-- för en bil- alternativt fabriksarbetare?	Omkring \$35000/år
Arbetslöshet	WA 5.5% resten av USA 5.2% (januari 2005)
Industrier, viktigaste exportvarorna?	Aerospace-industrin (Boeing och dess underleverantörer), jordbruksprodukter (se nästa fråga) och teknologisektorn (datorprogram).
Jordbruk	Washington är en av USAs största jordbruksstater, med grödor som äpplen, hallon, körsbär, päron, vindruvor, potatis (!), vin, m m
Viktigaste inkomst-källorna?	Jordbruksprodukter, timmer & pappersindustrin, aerospace- och högteknologiska industrier.

Vetenskap

Medicinsk vetenskap och forskning	Stamceller (ofta i samarbete med svenska företag), cancerforskning, genetik, bioteknologi, m fl.
Tekniska universitet med forskning?	Statliga universitet: University of Washington, Washington State University, Western Washington University, Central Washington University, m fl. Privata universitet: Seattle University, Pacific Lutheran University, Seattle Pacific University. De flesta skolor har någon slags forskning, men University of Washington är klart störst och ledande.
Annan speciell vetenskap inom staten?	Geografi och geologi, en av världens jordskalvstätaste platser samt flera aktiva vulkaner.

Religioner

Berätta: (katolicism, protestantism, frikyrkor)	Den religiösa fördelningen i Washington: Protestanter – 55% Romerska katoliker – 19% Övriga kristna samfund – 4% Andra religioner (buddhism, judendom, muslimer, etc) – 2% Oreligiösa – 15% De tre största protestantiska samfunden i Washington är lutheraner (8% av den totala befolkningen i WA), baptister (7%), metodister (6%)
Filosofi, annan tro, vidskeplighet	Hmm, det skulle vara nypopulära Wicca (häxeri) möjligtvis!

Utbildning

Utbildningsnivå (hög och lågutbildade, analfabetism, etc.)	Här finns allt från de som är väldigt högutbildade till de som slutat efter High School. Analfabetism är inte alls vanlig, utan nästan alla går i skolan på något sätt. Hemskolning är vanlig. Sen är det privatskolor och Public school som gäller.
Universitet	Washington State University finns med filial i 4 städer. University of Washington finns i Seattle och i två förorter till Seattle. Det finns 6 public 4-års colleges and universities, 34 public community och yrkesskolor/colleges, och mer än 300 privata universitet och yrkesskolor.

	Läs mer på www.hecb.wa.gov/Links/colleges/collegesindex.asp
Yrkesskolor	Se ovan
Berätta lite om skolorna!	<p>Grundskolan är ganska lik svenska skolor med några undantag. Här byter man lärare och klasskompisar varje år. Man har med sig lunch varje dag hemifrån. Man kan köpa lunch om man vill, men det är inte samma klass på maten som hemma. Var man äter är olika från skola till skola. Oftast i klasserna upp till 6:an äter man antingen i klassrummet eller i gymna-salen som ställs i ordning med bord och stolar. När man kommer till Junior High/Middleschool och High School finns det oftast en cafeteria där man äter.</p> <p>Gymna har man, men i klasserna upp till 6:an byter man inte om alls. Det kommer först i Junior High/Middleschool.</p> <p>Man har inte slöjd på låg- och mellanstadiet. På sin höjd lite syslöjd, men det är oftast begränsat till lite broderi.</p>
När börjar man skolan?	Man börjar skolan när man är 6. Årskullen är dock uppdelad lite annorlunda än i Sverige. Här sker delningen inte efter år utan när man är född på året. Mitten på augusti verkar vara det vanliga. Så här blir de som är födda sent på året ofta de som är äldst i klassen.
Kindergarten?	Här börjar man när man är 6 år.
Stadier?	Kindergarten upp till 5:an/6:an kallas Elementary school. 6:an upp till 8:an kallas Middleschool. (Vissa distrikt har detta system) 7:an till 9:an kallas Junior High School (andra distrikt använder detta system) 10:an till 12:an kallas High School.
Betyg, tester och utvärderingar	<p>Betyg får man i varje årskurs. I Elementary får man detta 3 ggr per år. Högre upp får man betyget efter varje kvartal, dvs 4 ggr per år. Man vet alltid hur man ligger till.</p> <p>Tester har dom också. Ett test kallas WASL (Washington State Assessment of Student Learning) och tas i klass 4, 7 och 10. Barnen testas i läsning, läsförståelse, skrivning och matte. I årskurs 5 och 8 testas de även i Science (kemi/fysik).</p> <p>Det finns även ett annat test som kallas ITBS (Iowa Test of Basic Skills) som tas i årskurs 3 och 6. Detta test är ungefär samma som WASL men inte lika stort.</p> <p>I 9:an har dom även ett test som kallas ITED (Iowa Test of Education Development). Det går att läsa mer om dessa på www.k12.wa.us/assessment/default.aspx</p>
Lärartäthet?	Klasserna är ungefär som i Sverige. Lite olika från distrikt till distrikt. Man kan väl säga att ju yngre eleverna är desto mindre är klasserna. Kindergarten har inte mer än 20 elever medans 6:an kan ha upp till 30.
Föräldramedverkan?	<p>PTA (Parent Teacher Association) är en väldigt stor och stark organisation. Dom hjälper till med mycket i skolan. Både med efter skolan-aktiviteter och hjälp till läraren i klassrummet.</p> <p>Det är en Nationell organisation som finns i hela USA. Info om PTA Washington kan hittas på www.pta.org/ptawashington/index.asp</p>
After school activities?	<p>Om man tänker på något som liknar Fritids i Sverige så finns det från när barnen börjar Kindergarten. Ibland finns det på samma skola, ibland får de åka med buss till en annan skola som har den här servicen. Den är inte helt gratis men bra mycket billigare än privat fritids/dagis.</p> <p>Det finns även vissa aktiviteter för de lite äldre barnen. Men det skiljer mycket från distrikt till distrikt. Det kan vara allt från att det visas en film till att lära sig hålla på med lera eller måla.</p>
Sport programs	<p>Här är det nog egentligen bara tiden som begränsar vad man vill göra. Det finns allt man kan tänka sig. Fotboll, amerikansk fotboll, baseball, friidrott, brottning, ishockey, cheerleading, gymnastik, ridning, simning, kampsporter.....och mycket mer</p> <p>YMCA har många bra program att välja på och de håller bra priser. Sen finns det också många privata klubbar och gym där priserna är högre.</p> <p>Skolorna har också många sport-program från årskurs 6/7 upp till 12.</p>
Körkortsutbildning, -ålder?	Man kan börja övningsköra när man är 15 ½ år och sen ta körkort när man är 16 år. Det är dock en hel del regler som gäller om man är under 18 när man tar körkort. Läs

	om dom här: http://driversed.com/driverseducation_states/washington_Driver_License.asp
--	--

Turism

Turistområden, specialiteter?	<p>I Washington State har vi två vulkaner, en aktiv Mt. St.Helen, och en vilande, Mt. Rainier. Man kan besöka båda två. Det är väldigt populärt med hiking och camping och det finns många områden för det i Washington.</p> <p>I Washington finns egentligen allt tillgängligt. Vi har stora städer med shopping och underhållning i världsklass, havet, bergen (både att klättra i och att åka skidor), underbara öar att besöka, valar att titta på, festivaler att besöka....Ja, det finns nog allt. Du kan gå in på www.experiencewashington.com om du vill veta mer.</p> <p>Seattle har många turistattraktioner att bjuda på. Space-Needle som man "måste" åka upp i när man är här, Underground-tour där man får reda på hur Seattle såg ut förr, Pike Place Market som är en av världens bästa marknader under tak (snart 100 år gammal 2007), läs mer på www.pikeplacemarket.org , och www.seattle.com</p>
Är turism en viktig del i staten?	Som överallt idag är turism viktig, men jag vill inte säga att den är den viktigaste delen för staten.